

Nr 1862

av herrar Jansson och Bergqvist

i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 120 med förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370), m.m.

I propositionen 1972:120 till årets riksdag föreslås en ny jordbruksbeskattning, som i huvudsak innebär lagstiftning om obligatorisk övergång till redovisning enligt bokföringsmässiga grunder av inkomst från jordbruksfastighet.

Förslaget innebär bl. a. att man sökt anpassa reglerna för taxering av jordbruksinkomst till de bestämmelser som gäller för inkomst av rörelse.

Det finns anledning att hälsa denna reform med tillfredsställelse. Den s. k. kontantprincipen kan inte anses fylla kraven på ett rätt fungerande redovisningssystem, då den ofta leder till ojämna och även orättvisa taxeringsresultat.

Även om siffrorna får betraktas som osäkra, redovisar departementschefen i propositionen ett förväntat skattebortfall om 25 milj. kr. för staten och 30 milj. kr. för kommunerna det första övergångsåret. Det sista övergångsåret förväntas motsvarande skattebortfall vara uppe i 80 resp. 100 milj. kr.

Det är i huvudsak på följande punkter som vi önskar en ändring i det framlagda lagförslaget.

För att mera konsekvent genomföra likformiga regler för jordbrukare och andra rörelseidkare bör jordbrukarens bostad behandlas på samma sätt som ägarens bostad i förvärvskällorna rörelse och annan fastighet. Värdet av jordbrukarens bostad bör därför utbrytas från avskrivningsunderlaget. Mangårdsbyggnad på jordbruksfastighet har numera i regel inte det samband med jordbruksdriften som tidigare varit fallet. Det förtjänar att påpekas att man i våra nordiska grannländer inte medger avdrag för värdeminskning av mangårdsbyggnad på jordbruksfastighet.

Vi anser att rätten att överföra vissa byggnadstillbehör till avskrivningsunderlaget för inventarier bör begränsas till att avse endast ekonomibyggnader.

I propositionen föreslås att man inom jordbruksbeskattningen skall erhålla rätt till s. k. primäravdrag med tio procent av den på avskrivningsplanen upptagna kostnaden för ny-, till- eller ombyggnad. Detta avdrag skall fördelas med två procent under fem år och avse annan byggnad än mangårdsbyggnad. Primäravskrivningen skall alltså enligt förslaget komma i fråga för både ekonomibyggnader och personalbostäder.

För vår del befarar vi att ett genomförande av förslaget på denna punkt kan ge upphov till åtskilliga tolkningsproblem med ty åtföljande taxeringstvister. För det normala familjejordbruket föreligger ju ofta ingen klar gräns mellan mangårdsbyggnad och personalbostad, arrende-

bostad eller pensionärsbostad. Den byggnad som för den ena generationen varit mangårdsbyggnad kan för nästa generation vara t. ex. pensionärsbostad. Det är ju dessutom så att för det stora flertalet jordbruk föreligger för övrigt inga "egentliga personalbostäder". Det är däremot vanligt att det finns mer än ett bostadshus på ett jordbruk. Då det enligt vår mening inte synes vara möjligt att utforma bestämmelserna så, att man i praktiken endast får med "egentliga personalbostäder", bör rätten till primäravdrag begränsas till att gälla endast ekonomibyggnader.

Departementschefen anför att man inte bör överdriva svårigheterna att från övriga bostadsbyggnader skilja ut sådana för jordbruksdriften nödvändiga bostadsbyggnader som inte används av ägaren eller brukaren. Den omständigheten att en personalbostad senare byter karaktär bör enligt departementschefen medföra att rätten till primäravskrivning går förlorad.

Vi befarar emellertid att kontrollsvårigheterna i detta avseende kommer att bli betydande och medföra åtskilligt merarbete för taxeringsmyndigheterna.

I propositionen föreslås vidare nya avskrivningsregler för markanläggningar, och det förordas en uppdelning i täckdikning resp. andra markanläggningar.

I fråga om täckdikningar föreslås dels en utvidgning av nu gällande bestämmelser till alla täckta avlopp, som har samband med täckdiken, dels en fortsatt avskrivning med tio procent på hela anläggningskostnaden. Beträffande övriga markanläggningar skall gälla samma regler som nu gäller för markanläggningar i rörelsefastigheter, vilket bl. a. innebär avskrivning med 5 procent på 75 procent av anskaffningskostnaden.

Nu anför departementschefen i propositionen bl. a. att man med hänsyn till förhållandena inom jordbruket måste godta vissa skiljaktigheter från rörelsereglerna. Departementschefen menar att täckdikningsanläggningarna har en väsentlig betydelse för jordbrukets avkastningsförmåga och därmed även för dess lönsamhet, vilket skulle motivera de föreslagna generösare avskrivningsreglerna för täckdikningsanläggningarna.

Även om vi delar departementschefens syn på täckdikenas stora betydelse för jordbrukets avkastningsförmåga så anser vi att detta mera är att betrakta som ett jordbrukspolitiskt övervägande och icke som ett skattepolitiskt. Vill man gynna jordbruket i dessa avseenden bör det enligt vår mening ske med andra åtgärder än skattepolitiska. Med hänsyn härtill vill vi föreslå att avskrivningsreglerna för täckdikningsanläggningar skall vara desamma som för övriga markanläggningar på rörelsefastigheter, nämligen en avskrivningsrätt med 5 procent på 75 procent av anskaffningskostnaden.

På vederbörande utskott torde få ankomma att utarbeta erforderlig författningstext.

Med stöd av det anförda hemställs

att riksdagen måtte besluta

1. att ägarens bostad i förvärvskällan jordbruk i skattehänseende

behandlas på samma sätt som ägarens bostad i förvärvskällor-
na rörelse och annan fastighet,

2. att rätten att överföra vissa byggnadstillbehör till avskrivningsunderlaget för inventarier i förvärvskällan jordbruk begränsas till att avse endast ekonomibyggnader,
3. att rätten till primärvskrivning inte skall omfatta personalbostäder utan skall begränsas till att gälla endast ekonomi-
byggnader,
4. att avskrivningsrätten för täckdikningsanläggningar skall innebära samma avskrivningsregler som för övriga markanläggningar på rörelsefastigheter.

Stockholm den 21 november 1972

PAUL JANSSON (s)

JAN BERGQVIST (s)